FÖRENINGEN FÖR KLINISK MIKROBIOLOGI
Årsberättelse för verksamhetsåret 2019-01-01 – 2019-12-31

Föreningens konstitution

Medlemsantalet var vid verksamhetsårets början 261.
16 nya medlemmar invaldes under året. Dessa var: Johanna Sjöwall, Johan Nordén, Torun Frenvall, Ida Backman, Karin Haij Bhattarai, Elin Andersson, Lisa Wasserstrom, Caroline Östergren Jörgensen, Herjan Bavelaar, Gustav Backlund, Elin Loo, Jon Edman Wallér, Michael Toepfer, Simon Elveborg, Ingrid Frid och Mikael Varga.
Vid årets slut var medlemsantalet 279.
Inga hedersledamöter för FKM har nominerats inför årsmötet 2020.

Styrelsen har utgjorts av Lena Serrander (ordförare) fram till årsmötet 2019 som ersattes av Martin Sundqvist (tidigare vice ordförande), Håkan Janson (vetenskaplig sekreterare), Annika Ljung (kassör), Åsa Gylfe (utbildningsansvarig), Niklas Edner (övrig ledamot samt informationsansvarig), Jonas Swanberg (facklig sekreterare och vice ordförande efter Martin Sundqvist) och Naieya Eriksson (ST-representant) samt Tobias Allander (stipendier samt sammankallande i IT-utskottet) som valdes in på årsmötet.

Styrelsen har haft fem protokollförda sammanträden (24 januari, 18 mars, 15 maj (vårmötet), 19 september samt 5 november). Inga internat har hållits.

Samtliga protokoll finns tillgängliga på föreningens hemsida.

Styrelsen har enligt gällande praxis fungerat som föreningens programråd.

Revisorer har varit Nahid Kondori, Bo Nilsson samt Arne Kötz som revisorssuppleant.

Valberedningen har utgjorts av Sara Karlsson-Söbirk, Björn Herrman och Urban Kumlin som avgick i samband med årsmötet och ersattes av Lena Serrander.

Webmaster för FKM under 2019 har fortsatt varit Ingvar Eliasson.

Föreningen har varit representerad enligt följande:

Svenska Läkaresällskapets fullmäktige: ordinarie: Lena Serrander/Martin Sundqvist, suppleant: Jonas Swanberg.
UEMS (European Union of Medical Specialists): Urban Kumlin och Hilpi Rautelin har varit FKMs UEMS-representanter och Hilpi Rautelin även president i UEMS mikrobiologiska sektion.
ESCMID European Council (European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases): ingen permanent representant men Christian Giske är som ordförande i EUCAST *ad hoc* medlem i ESCMIDs styrelse.
NSCMID (Nordic Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases): Andreas Matussek.
EQUALIS expertgrupp medicinsk mikrobiologi: Maria Brytting (ordförande), Torbjörn Kjerstadius, Lisa Helldal, Gordana Bogdanovic, Annika Allard, Annika Wistedt och Aina Iversen.
EQUALIS Expertgrupp för patientnära analyser: Sara Karlsson Söbirk.

Infection Control UEMS: Birgitta Lytsy
SBU Alert: Peter Larsson har varit föreningens kontaktperson.
Socialstyrelsens arbetsgrupp "Reviderad smittskyddslag": Christian Giske.
Socialstyrelsens vetenskapliga råd: Åsa Melhus (klinisk bakteriologi), (klinisk virologi, vakant), samt Ann Tammelin, vårdhygien
Socialstyrelsens vetenskapliga granskare: Karin Tegmark-Wisell, Fredrik Elgh
APMIS: Kristian Riesbeck är svensk redaktör för APMIS.
Huvudredaktör för uppdateringen av rekommenderad metodik för klinisk mikrobiologi: Martin Sundqvist.
Folkhälsomyndighetens samverkansgrupp för vårdhygien: Erik Sturegård
Folkhälsomyndighetens referensgrupp för nationellt vaccinationsprogram: Kristian Riesbeck
Folkhälsomyndighetens samverkansgrupp för STRAMA-arbete: Christina Åhrén
SmiNets samarbetsgrupp: Jonas Swanberg, Margareta Nordin
Styrgruppen för säker sepsisvård: Volkan Özenci
NPO Infektion- utvecklande av Standardiserat Vårdförlopp för Sepsis: Karin Wallgren

Tvärsektionella referensgrupper
Representanter för FKM anges, övriga sektioners representanter framgår av gruppernas hemsidor till vilka länk finns från Mikrobiologi.net.
RAF (Referensgruppen för antibiotikafrågor): Christian Giske, Christina Åhrén, Anna Åkerlund.
NordicAST: Christian Giske, Annika Wistedt, Anna-Karin Smekal.
RAV (Referensgruppen för antiviral terapi): Anders Sönnerborg och Johan Westin.
RAVs metodgrupp: Anders Sönnerborg, Johan Westin, Jan Albert, Mia Brytting och Emmi Andersson
RAM (Referensgruppen för antimykotika): Anders G Johansson, Erja Chryssanthou
Referensgruppen för parasitologi: Silvia Botero-Kleiven, Bo Claesson, Margareta Granlund, Joakim Forsell, Tore Lier.

Föreningens referens- och arbetsgrupper
Referensgruppen för bakteriologi: Olle Aspevall (ordf till juni 2019), Martin Sundqvist (ordf från juni 2019), Birgitta Henriques-Normark, Anders Nyberg (Pension vintern 2019/2020), Christina Welinder-Olsson (avgått sommaren 2019) ersatts av Susann Skovbjerg, Annika Wistedt (från våren 2019)
Referensgruppen för klinisk virologi: Magnus Lindh (ordförande), Emmi Andersson, Margareta Nordin, Blenda Böttiger, Kåre Bondesson, Mia Brytting, Urban Kumlin, Anna J Henningsson, Martin Sundqvist.
Informatikutskottet har bestått av Tobias Allander (sammankallande), Erik Senneby, Gunnar Kahlmeter, Jonas Swanberg, Karin Tegmark-Wisell och Urban Kumlin.
FKM:s utbildningsutskott: Åsa Gylfe (sammankallande), Urban Kumlin, Åsa Melhus, Karin Kindlund, Naeiya Eriksson, Gordana Bogdanovic och Afamia Jabbour.

Stipendier och stiftelsemedel

Årets *forskningsmedel ur Stiftelsen* för forskning och utveckling inom medicinsk mikrobiologi på 50 000 kr tilldelades Robert Dyrdak från Huddinge/KI för projekt relaterat till hans doktorandarbete om enterovirus D68-epidemiologi, evolution och cellulär immunitet.

Bedömningsgrupp för stiftelsen: Sören Andersson, Lars Engstrand, Fredrik Elgh och Martin Sundqvist.

FKM:s resestipendium: på 10 000 kr tilldelades Diana Vracar i Göteborg för ett abstract om EBV DNA-nivåer innan transplantation som avsågs att presenteras på AACR-konferens i Kina. FKM har tidigare haft fasta datum för ansökan om resestipendier, något som styrelsen beslöt ändra så att man löpande kan ansöka om FKMs resestipendier.

RAF-stipendiat – Elisabeth Freyhult

Claes Henning tilldelades priset på 2000 kr för bästa mikrobiologiska poster vid vårmötet/infektionsveckan. Titeln på postern var ”Dags att byta till blododling med ett stick!”. Detta år var det RFM som stod för utbetalningen som numera alternerar mellan föreningarna. Claes blev nog extra glad eftersom RFM av misstag betalade ut hela 5000 kr.

Medlemsmöten
Årsmötet ägde rum den 14 maj i samband med Vårmötet i Jönköping.
FKMs Chefs- och professorsmöte hölls den 6 november i Stockholm. Till mötet inbjöds, utöver inom klinisk mikrobiologi verksamma verksamhetschefer, medicinsk ansvariga läkare och professorer även ST-studierektorer i landet samt FKMs styrelsemedlemmar. På mötet diskuterades bl a om svårigheter att hitta representanter inom kunskapsstyrning (NPO,NAG, SVF) och STRAMA-initierade projekt samt Folkhälsomyndighetens grupper och projekt, hur utbildningsutskottets arbete fortskrider och att det nu finns en helt ny utbildningshemsida på mikrobiologi.net. Den tjänsteenkät som skickades ut i syfte att skapa en bättre uppfattning om antalet arbetande läkare inom klinisk mikrobiologi och på så sätt räkna ut hur många ST-läkare som behövs redovisades. Vidare bjöds på föredrag om mässling respektive tularemi.

Det vetenskapliga året
Vårmötet 2019 var det femte samarrangemanget mellan mikrobiologiföreningarna (FKM, RFM och SFM) och svenska Infektionsläkarföreningen (SILF) samt Intresseföreningen för Infektionssjuksköterskor (IFIS). Mötet ägde rum i Jönköping den 14 maj – 17 maj. Programmet sträckte sig över fyra dagar med två och en halv dagars överlappande program för mikrobiologiföreningarna och SILF. IFIS anslöt på morgonen den 16 maj, samma dag som mikrobiologiföreningarna avslutade sitt program vid lunch. Programmet och mötesupplägget var mycket uppskattat av deltagande medlemmar och företag.

Remisser
FKM har fått ett antal remisser under året. Majoriteten har dock inte rört det mikrobiologiska området, varför inga yttranden lämnats på dem. FKM har svarat på remissen ”Riskhantering inom laboratoriemedicin” från SIS. Samtliga remisser, inklusive de som behandlats under 2019 finns på mikrobiologi.net under FKM/Remisser.

Annat aktuellt under året
Ineras projekt Laboratoriemedicin påbörjades i februari 2018 och pågick även under 2019. Nationell patientöversikt NPÖ respektive Journalen på nätet ingår i projektet. Arbetet med val av nationella kodverk och nationell enighet fortsätter i samarbete i samarbete mellan Inera, Universitetsjukhusen, Socialstyrelsen och Equalis. Pilotprojekt för standardiserade svar i NPÖ är Linköping. Ineras arbete med att börja visa svar från fler laboratoriedischpliner i NPÖ/Journalen än klinisk kemi är den viktigaste. Vidare har FKM varit representerat i ett nordiskt möte om kodverk i Equalis regi.

Revisionen av *Referensmetodiken* fortsätter. Planen är att ersätta de ”gula böckerna” i wiki-formatet med en ny, omarbetad modell för *Rekommenderade metoder*. Den första delen som behandlar

Blododlingsdiagnostik växer fram och arbete har påbörjats inom Gastroenteriter och urinvägsinfektioner. Den kommer, likt Läkemedelsverkets behandlingsrekommendationer, delas upp i rekommendation och bakgrundsdokumentation.

Parallellt med detta har FKMs strävan efter att få in fler *mikrobiologiska representanter i* de grupper som tar fram *nationella vårdprogram från andra specialiteter* gett positiva effekter i form av att mikrobiologisk kompetens numera ingår i de flesta sådana program. Som exempel på detta kommer FKM att få inkomma med synpunkter på delarna om mikrobiologisk diagnostik i SILF:s vårdprogram för sepsis och endokardit, som är under revision.

Utbildningsutskottet fungerar bra och har mycket på gång och skulle behöva fler medlemmar, gärna manliga sådana. Det har bildats ett nätverk för studierektorer som haft såväl fysiska som webmöten under 2019. En utbildningshemsida med länkar till ST-utbildningar och andra kurser har skapats på mikrobiologi.net. Fler SPUR-inspektörer har rekryterats av utbildningsutskottet som nu består av tre personer plus Gordana Bogdanovic som ny samordnare. En web-baserad utbildningsserie för ST-läkare har dragit igång. På denna håller en ST-läkare en kortare lunchföreläsning för uppkopplade kollegor i landet följt av en frågestund. Planen är att hålla ett utbildningstillfälle i månaden. Vidare arbetar UEMS med att ta fram en ST-tenta.

En SK-kurs i Klinisk Bakteriologi som anordnas av Karolinska Universitetslaboratoriet i Stockholm hölls 2019. Socialstyrelsen gett stöd för den samt för SK-kursen i klinisk virologi som hålls vartannat år och återkommer nästa gång 2020. Det finns också en tanke på att ha en kurs i biosäkerhet. Denna kommer inte att finansieras av Socialstyrelsen utan passar nog bättre som en betalkurs så att den också blir tillgänglig för andra yrkeskategorier än läkare.

Vårmötet 2020 skulle ha arrangerats i Uppsala som ett samarrangemang mellan de mikrobiologiska föreningarna (FKM, RFM och SFM) och infektionsföreningarna SILF och IFIS men det fick dessvärre skjutas upp ett år pga covid-19-pandemin. De arrangerande föreningarna har minst två möten per år om samarbetsformer och bestämmer ca 2 år i förväg var mötena ska hållas och hur och om samarbetet ska fortsätta. Eventuella förändringar baseras på de utvärderingar som görs efter varje Vårmöte/Infektionsvecka. Det gäller bl a budgetfrågor och fördelningen av ett eventuellt över- eller underskott som sedan 2017 baseras på proportioner av inbetalda deltagaravgifter för medlemmar i respektive förening. Tack vare att en kontinuitet har byggts upp samt att föreningarna kontrakterat kongressarrangören Commee AB som stöd fungerar mötesplaneringen allt bättre.

FKM får gärna fortsatt bidra med material till SILFs tidning ”Infektionsläkaren”. Jonas Swanberg är FKMs kontaktperson ifall någon önskar få något publicerat i deras tidskrift.

Det är alltjämt svårt att få medlemmar att betala *medlemsavgiften*. Speciellt problematiskt har det varit eftersom det funnits många inaktuella emailadresser i medlemsregistret. FKMs styrelse fattade därför ett beslut att medlemsansvarig har rätt att ändra de emailadresser som blivit inaktuella genom ändringar i ändelserna på emailadresser t ex @sll.se. Vår kontaktväg till medlemmarna och avgiften är medlemmens mail-adress, det är därför av största vikt att uppgifterna är uppdaterade.

Ett annat problem har varit *funktionaliteten med massutskick* på mikrobiologi.net där utskicken i många fall inte nått mottagarna pga restriktioner hos systemleverantörer i hur många utskick som kan gå ut per dygn. Dessvärre flaggas inga felkoder så den som skickar mail får ingen uppgift om de har gått fram eller ej. Alinks AB arbetar med att ta fram en lösning på problemet. Frågan om att byta plattform har även under 2019 varit uppe till diskussion och utretts – ett arbete som resulterade i att Webmastern för mikrobiologi bjöds in till diskussion på styrelseinternatet i januari 2020.

FKM är *delförening i såväl ESCMID som NSCMID*. Ett önskemål vore att hålla i gemensamma nordiska kurser samt skapa möjligheter för ST-läkare och specialister att besöka andra lab inom Norden. Medlemskapet i ESCMID möjliggör för en styrelsemedlem att få represntera FKM vid ECCMID. FKMs representant 2019 var Åsa Gylfe som presenterade en FKM-poster.

Inom området helgenomsekvensering och delning av data fortlöper arbetet inom Genomic Medicine Sweden (GMS) samt FoHMs projekt GENSAM som bygger på att dela sekvenseringsdata för ett effektivt smittskydd. FKM har varit representerade på dessa möten.

Svenska Läkaresällskapet (SLS) presenterade under året en konkret utformning av hur deras underföreningar kommer att fungera i framtiden. FKM fortsätter som sektion och blir i enlighet med årsmötet 2019 inte en medlemsförening. Föreningens stadgar kommer att behöva revideras för att uppfylla dels nya krav från SLS, dels dataskyddsförordningen (GDPR). Stadgeändringarna tas upp som en separat punkt på årsmötet 2020.

Föreningens ekonomi
Göteborgs Läkareförbund som sköter bokföringen åt FKM har ombildats till Västra Götalands Läkareförening. Den nya föreningen ska inte fortsätta med bokföring. Tanja Nordwall, som tidigare skött bokföreningen kan fortsätta i egen regi enligt ett avtal med samma innehåll som tidigare. Styrelsen biföll till detta förslag,
För ekonomisk redogörelse 2019 hänvisas till särskild redovisning och revisorers yttrande.

Håkan Janson
Vetenskaplig sekreterare, FKM